

РЕШЕНИЕ

№ 22939

гр. София, 03.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 48 състав, в
публично заседание на 23.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калина Пецова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **2117** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Делото е образувано по повод подадена искова молба от Н. Г. К. от [населено място] срещу: 1. Министерски съвет на Република България; в условията на евентуалност: 2. Министерство на регионалното развитие и благоустройството; 3. Министерство на финансите и 4. Агенция „Пътна инфраструктура“ с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ във връзка с чл. 203 и следващи от АПК.

Търси се обезщетение в размер на 321 225.76 лева, представляващи имуществени вреди от бездействие, изразяващо се в незаплащане на дължимата законна лихва върху обезщетение за отчужден имот, с определен размер чрез изменение с Решение № 4707/12.07.2023г. на АССГ по административно дело № 7439/2021г.

Преписи от исковата молба са изпратени до посочените ответници.

Постъпил е отговор от 19.03.2025г. от Министерски съвет, с който се твърди, че исковата молба е недопустима по отношение на МС, тъй като същият не е пасивно легитимиран ответник, тъй като същият няма статут на юридическо лице по смисъла на 20, ал.1 от Закона за администрацията. Счита още, че искът е неоснователен, тъй като не е налице законно основание върху изплатеното обезщетение да се търси лихва за забава от постановяване на съдебното решение, с което е определен размерът на обезщетението. Считат, че ЗДС не предвижда срок, в който се дължи изплащане на обезщетението от страна на инвеститора, поради което не може да се претендира и лихва за забава. Сочат още, че спорът се явява неподсъден на АССГ, тъй като е налице иск по ЗЗД и следва да бъде разгледан от граждански съд.

Постъпил е отговор и от АПИ от 24.03.2025г., с който заявяват следното: Считат, че не е налице хипотезата за обезвреда от дейност на администрацията, тъй като изплащането на

обезщетението не представлява административен акт, чиято законосъобразност да бъде преценявана в производството. Намират още, че претендираните вреди са недоказани.

В становището на Министерство на финансите се заявява нелегитимност на същото като ответник. Излагат аналогични твърдения, че не е налице действие/бездействие по смисъла на чл. 203 от АПК, респ. чл. 250 и чл.256 от АПК, които да бъдат преценявани относно тяхната законосъобразност, респ. да доведат до възникване на вреди в правната сфера на ищеца. Считат още, че с Решението № 4707/12.07.2023г. на АССГ по АД 7439/2021г. не е присъдена лихва, от което не възниква задължение за плащането ѝ. Молят производството да бъде прекратено като недопустимо.

Постъпило е становище от 27.03.2025г. и от МРРБ. Също заявяват, че не са пасивно легитимирани като ответник, тъй като задължено лице за заплащане на обезщетение е инвеститорът, какъвто те не са. Сочат, че ЗДС не съдържа норма, задължаваща инвеститора да заплаща лихви за забава върху обезщетението, като е била налице такава норма – чл. 39, ал.7 от ЗДС, но е отменена ДВ, бр. 109/2013г. Молят исковата молба да бъде оставена без разглеждане, а алтернативно – да бъде отхвърлена.

Преписи от становищата на заявените ответници са сведени до знанието на ищеца, който чрез адв. Х. заявява становище, че поддържа исковата си претенция.

По е приложено за послужване административно дело № 7439/2021г.

Съдът е приел, че следва да предостави възможност на адвокат Х. като процесуален представител на ищеца да заяви ясно и точно срещу кои ответници завежда иска за вреди, като съобрази разпоредбата на чл. 205 от АПК, която предписва, че исковите производства се водят срещу юридическото лице, представлявано от органа, чието незаконосъобразно бездействие е предмет на производството.

Постъпила е молба-уточнение от 16.04.2025г., с която ищецът заявява, че съобразявайки разпоредбата на чл. 205, ал.1 от АПК намира, че следва да заведе иска си срещу Агенция „Пътна инфраструктура“, като главен ответник, а Министерски съвет на Република България, Министерство на регионалното развитие и благоустройството и Министерство на финансите в условията на евентуалност.

В проведеното съдебно заседание ищецът се представлява от адв. Х. с редовно пълномощно. Поддържа исковата молба и пренендира разнските по делото.

Ответникът Министерски съвет се представлява юрк Б., която оспорва исковата молба. Прави възражение за адвокатския хонорар. Представя писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът МРРБ не се представлява. Депозирани са подробни писмени бележки, в които се претендира юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът Министерство на финансите се представлява от юрк Б., който оспорва исковата молба по подборно изложени писмени съображения. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът АПИ се представлява от юрк С. с редовно пълномощно. Оспорва исковата молба. Представени са писмени бележки.

Съдът, на база данните по делото, становищата на страните и въз основа на закона, намира следното:

Исковата молба се явява допустима, но неоснователна, предвид следното:

По фактите: Образувано е дело № 7439/2021г. по описа на АССГ въз основа на решение № 8852/26.07.2021 г., постановено по адм. дело № 12422/2020 г. по описа на Върховния административен съд, с което на основание чл. 239, т. 6 от АПК е отменено влязлото в сила

решение № 4984/05.04.2012 г., постановено по адм. дело № 12888/2011 г. по описа на Върховния административен съд и делото е върнато за ново разглеждане от състав на Административен съд София - град.

Първоначалното производство по адм. дело № № 12888/2011 г. по описа на Върховния административен съд е образувано по жалбата на Н. Г. К. против решение № 688/15.09.2011 г. на Министерския съвет на Република България за отчуждаване на имоти и части от имоти - частна собственост, за държавна нужда, за изграждане на обект „Автомагистрала Х. - Софийски околновръстен път - Пътен възел „Я.“, участък от км. 0+000 до км. 8+460“, в землището на [населено място], район К., Столична община (обн. ДВ бр. 73/20.09.2011 г.). Предмет на оспорване е определеният размер на равностойното парично обезщетение за отчуждени поземлени имоти, собственост на Н. К., находящи се в землището на [населено място], район „К.“, както следва: имот пл. № 000036 (поземлен имот с идентификатор 22304.7913.11 по КKKP), в местността „Прогоня“, с площ от 19.187 дка; поземлен имот с площ от 0,590 дка. в местността „Б. воденица“, съставляващ имот пл. № 000254, целият с площ от 3 098 дк. (поземлен имот с идентификатор 22304.7979.254 по КKKP) и поземлен имот с площ от 1.546 дка в местността „Б. воденица“, съставляващ имот пл. № 000253 (поземлен имот с идентификатор 22304.7979.253 по КKKP).

С окончателно Решение № 4707 от 12.07.2023г., постановено по делото съдът е изменил по жалбата на Н. Г. К. решение № 688/15.09.2011 г. на Министерския съвет, в частта, с която е определен размера на дължимото се обезщетение за отчуждаването на недвижими имоти и части от недвижими имоти - собственост на оспорващия, като е увеличил размера на определеното обезщетение, както следва:

за поземлен имот 000036 от 1573 лв. на 3 193 652 (три милиона сто деветдесет и три хиляди шестстотин петдесет и два) лв.

за имот пл. № 000254 от 48 лв. на 98 205 (деветдесет и осем хиляди двеста и пет) лв.

за имот пл. № 000253 от 127 лв. на 257 330 (двеста петдесет и седем хиляди триста и тридесет) лв.

Общата сума възлиза на 3 549 187 лева.

Със заявление № 20.00-43/09.08.2023г. е заявено пред Министерски съвет искане за изплащане на присъденото обезщетение за отчуждаване, определено с цитираното съдебно решение.

С писмо № 20.00-43/16.08.2023г. от Министерски съвет преписката е изпратена на Агенция „Пътна инфраструктура“, където е заведена на 17.08.2023г.

Сумата, определена като обезщетение, след направено приспадане на вече изплатена такава, е изплатена на 12.03.2024г. и получена от Н. К. на 13.03.2024г.

Лицето е направило възражение №94-00678/13.03.2024г. до АПИ с искане да му бъде платена дължимата законна лихва, считано от 12.07.2023г. до 12.03.2024г., като определил същата към сума от 321 225.76 лева.

В настоящото производство се твърди наличието на незаконосъобразно бездействие, изразяващо се в несвоевременно заплащане на посочената сума, представляваща законна лихва.

Считат, че е налице фактическият състав по чл. 1 от ЗОДОВ – имуществена вреда, изразяваща се в лишаването на К. от законна лихва върху обезщетението, незаконосъобразно виновно бездействие, изразяващо се в незаплащане на лихвата, което представлява част от административна дейност и причинна връзка с настъпилата от това бездействие вреда.

Съдът намира, че не е налице бездействие от страна на нито един от ответниците.

Министерство на регионалното развитие и благоустройството и Минитерство на

финансите нямат никакво касателство към казуса.

След сезирането на Министерски съвет на 09.08.2023г., същият своевременно на 16.08.2023г. е препратил преписката при инвеститора на обектите, за чиито нужди е реализирано отчуждителното мероприятие. Следователно, и този орган не е бездействал незаконосъобразно.

АПИ, като държавен орган е предприел действия за снабдяване със сумата. Съгласно чл. 519, ал.2 от ГПК изпълнителен лист за задължения на Държавата се предявява пред финансовия орган на съответното учреждение. При липса на средства, същият осигурява средствата най-късно в следващия годишен бюджет. Задължението за заплащане на обезщетение е възникнало през месец юли, 2023г., следователно до януари, 2024г. не е налице забава в организиране на изплащането на обезщетението.

Съгласно общото правило на чл. 86 ал. 1 от ЗЗД, при неизпълнение на парично задължение, длъжникът дължи обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. Законната мораторна лихва е форма на договорна отговорност специфична за паричните задължения, независимо от техния произход. В тази връзка трайно установената съдебна практика е в смисъл, че правилото на чл. 86 от ЗЗД се прилага без да се провежда разграничение между юридическите факти, които пораждаат неизпълненото парично задължение и субектите на правоотношението - независимо дали се касае за търговска сделка или такава между граждани, непозволено увреждане, неоснователно обогатяване, водене на чужда работа без пълномощие, трудови правоотношения и др. Достатъчно е наличието на парично задължение и забава. Кредиторът винаги има право на законната мораторна лихва, без да е необходимо тя да е изрично уговорена. В конкретния случай спорният въпрос е – дали и кога длъжникът е изпаднал в забава, с оглед обстоятелството, че се касае за обезщетение по специалния закон и за вреди от незаконосъобразни действия или бездействия на администрацията. Като за реализирането на обезвредата по чл. 86 от ЗЗД е необходимо длъжникът да е изпаднал в забава, т.е. вземането да е станало изискуемо.

Отчуждаването е придобивен способ в полза на държавата, като правото на собственост върху отчуждавания имот се прехвърля от патримониума на физическото (или юридическото) лице в този на държавата на датата, на която се изплати определеното в заповедта или решението на МС или определеното със съдебно решение обезщетение. До момента на превеждане на обезщетението държавата не е придобила собствеността, макар че може да е завзела имота, т. е. да осъществява фактичката власт върху него. В този случай в нарушение на закона държавата лишава собственика от правото му да ползва имота си, което подлежи на обезщетяване по гражданско -правен ред. Размерът на обезщетението се определя от гражданския съд съобразно установената практика по ЗС и ЗЗД.

Съдът намира, че по отношение на определената сума за обезщетение по заповед за отчуждаване на недвижим имот лихва не се дължи. Това е така, тъй като от законовите разпоредби е видно, че по отношение на изплащане на сумата не е предвиден срок, в който това да стане, т.е. няма и не може да бъде установен моментът, в който това задължение на общината или държавата става изискуемо. В тази връзка способът за защита на гражданите в случай на неплащане е възможността за отмяна на отчуждаването в случай, че не е изплатена сумата, определена в заповедта за отчуждаване. Предвид гореизложеното и във връзка с тълкуване на разпоредбата на чл. 39 от ЗДС настоящият състав намира за неоснователен иска на ищеца за присъждане на законната лихва.

Отделно от това, считано от ДВ, бр. 109/2013г. нормата на чл. 39, ал. 7 от ЗДС е отменена. Същата е гласяла, че когато решението на Министерския съвет или заповедта на

областния управител са обжалвани по отношение на размера на обезщетението и съдът е постановил по-висок размер, инвеститорът изплаща на правоимащия разликата заедно със законните лихви върху нея в едномесечен срок от влизане в сила на съдебното решение. Към момента не е налице материалноправна норма, която да предвижда изплащането на лихва, вкл. законна върху определено обезщетение.

При така установеното по делото съдът намира, че не е налице твърдяното от ищеца незаконосъобразно бездействие на ответниците, вкл. АПИ. От друга страна законното задължение на АПИ, визирано в нормата на чл. 39а, ал. 2 от ЗДС, да нареди на банката да изплати дължимото обезщетение, по своя характер не съставлява фактическо действие, а правно такова. Настоящият съдебен състав намира също така, че в процесния случай не беше доказано не само наличието на незаконосъобразно бездействие от страна на ответниците, но и каквато и да било причинна връзка с претендираните от ищеца имуществени вреди, които да са пряка и непосредствена последица от увреждането. Причинната връзка между противоправното поведение и вредата, като факт от действителността, трябва да бъде доказана във всеки конкретен казус, като това доказване е в тежест на ищеца. В тази връзка следва да се има предвид също така, че при исковете по чл. 203 от АПК във връзка с чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ тежестта на доказване е на ищеца по делото, който в настоящото производство не се справи с предоставената му по закон доказателствената тежест и не ангажира каквито и да било доказателства, от които по безспорен начин да следва, че са настъпили вреди, които да са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразни бездействия на служители на администрациите на ответниците изпълнение на административната им дейност.

В тази връзка следва да се има предвид, че имуществената вреда, претендирана по реда на ЗОДОВ, се определя като всички неблагоприятни имуществени последици за даден факт, която може да се състои както в претърпяна загуба, така и в пропуснатата печалба. Претърпяната загуба се изразява във фактическо влошаване на състоянието на засегнатото имущество, докато пропуснатата печалба се определя с оглед на предполагаемото развитие, което имуществените работи на увредения биха имали в случай на ненастъпване на вредоносното събитие. В процесния случай претендираната имуществена вреда по съществото си съставлява претенция за начисляване и изплащане на обезщетение в размер на законна лихва за забава по смисъла на чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, което не подлежи на обезщетяване по реда на ЗОДОВ, а по общия исков ред.

По тези съображения, съдът намира, че така предявеният и поддържан иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е неоснователен, тъй като не са налице кумулативно изискващи се предпоставки за ангажиране на отговорност, а именно - незаконно бездействие, извършено от длъжностни лица на ответниците, което съставлява административна дейност и в резултат, на което от ищеца да се претърпени имуществени вреди.

Предвид гореизложеното настоящият съдебен състав намира, че за ищеца не е възникнало субективното право да претендира обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на служители на ответниците и предявената от него искова претенция се явява неоснователна.

По изложените съображения и на основание чл. 203 и следващи от АПК и чл. 143 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ исковата претенция на Н. Г. К. от [населено място] срещу Агенция „Пътна инфраструктура“.

ОТХВЪРЛЯ исковата претенция на Н. Г. К. от [населено място] срещу Министерски съвет на Република България.

ОТХВЪРЛЯ исковата претенция на Н. Г. К. от [населено място] на регионалното развитие и благоустройството.

ОТХВЪРЛЯ исковата претенция на Н. Г. К. от [населено място] срещу Министерство на финансите.

ОСЪЖДА Н. Г. К. да заплати в полза на Агенция „Пътна инфраструктура“ сумата от 100 /сто/ лева, представляваща юрискусултско възнаграждение.

ОСЪЖДА Н. Г. К. да заплати в полза на Министерски съвет сумата от 100 /сто/ лева, представляваща юрискусултско възнаграждение.

ОСЪЖДА Н. Г. К. да заплати в полза на МРРБ сумата от 100 /сто/ лева, представляваща юрискусултско възнаграждение.

ОСЪЖДА Н. Г. К. да заплати в полза на Министерство на финансите сумата от 100 /сто/ лева, представляваща юрискусултско възнаграждение.

Решението подлежи на оспорване пред ВАС в 14-дневен срок от връчването на страните.

Преписи от решението да се изпратят на страните.

СЪДИЯ